

**ДО: Г-ЖА НИКОЛИНА АНГЕЛКОВА
МИНИСТЪР НА ТУРИЗМА**

ОТНОСНО: ПРОЕКТ НА ЗИД ЗТ, ПУБЛИКУВАН ЗА ОБЩЕСТВЕНО ОБСЪЖДАНЕ В ПОРТАЛА ЗА ОБЩЕСТВЕНИ КОНСУЛТАЦИИ НА МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ НА 21.05.2018 Г., РАЗДЕЛИ *ДЪРЖАВНА ПОЛИТИКА И ОРГАНИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ТУРИЗМА, НАЦИОНАЛНИ КУРОРТИ, НАЦИОНАЛЕН ТУРИСТИЧЕСКИ РЕГИСТЪР, КОНТРОЛ и АДМИНИСТРАТИВНОНАКАЗАТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ*

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО МИНИСТЪР,

След внимателен прочит на новите предложения за нормативни редакции, отчитайки многобройните промени в Закон за туризма след неговото приемане през 2013 г. и допълненията, свързани с Европейската Директива отпреди няколко седмици, АБТТА констатира непосилен за възприемане обем на правни предписания, конфликтни текстове, затрудняващи тяхното приложение и противоречиви регулации, възпрепятстващи тяхното спазване.

На основание на горното, АБТТА отново заявява позиция на необходимост от разписване на цялостно нов закон за туризма, ефективно подпомагащ стопанската инициатива, гарантиращ конкурентноспособността и качеството на националния туристически продукт и осигуряващ равностойна пазарна среда в сектор от стратегическо значение за българската икономика.

Въпреки това, предвид етапа на който се намира проектозакона и с цел коригиране на по-значимите несъответствия, които са от съществена важност за туроператорската дейност АБТТА прави следните конкретни предложения:

• ДЪРЖАВНА ПОЛИТИКА И ОРГАНИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ТУРИЗМА

ПРЕДЛОЖЕНИЕ по §2 Чл.6

Да отпадне т. 37

„ издава и връчва доброволен сертификат „Етикет за качество“ на туроператори и/или туристически агенти и на туристически обекти по ал. 3, ал. 2, т. 1 – 3 и 5 въз основа на оценка на качеството на предоставяните туристически услуги;

МОТИВИ:

Подобен тип сертификати представляват доброволен стандарт, не са предмет на законово регулиране и не подлежат на държавно администриране. Управлението на марка за качество изисква допълнителен административен и финансов ресурс, а в мотивите към законопроекта е упоменато, че не се предвиждат допълнителни бюджетни средства.

ПРЕДЛОЖЕНИЕ По Чл. 7 от ЗТ:

Чл. 7 се допълва с нова алинея както следва:

(9) Решенията на Националния съвет по туризъм имат задължителен характер за Министъра на туризма.

МОТИВИ:

Предложението отчита високия статут на смесения държавно-обществен орган - висши държавни служители на централната и местната власт, експерти от специализирани държавни институции и законни представители на туристическия бизнес, и създава условия за ефективно и ефикасно осъществяване на функциите на Националния съвет предвид неговата значимост за развитието на българския туризъм от гледна точка задачите, които Законът и свързана поднормативна уредба му възлагат.

ПРЕДЛОЖЕНИЕ ПО § 4. Чл. 9

Да отпадат комисии по Чл. 9, ал. 1, т.2 - 5:

2. Експертна комисия по категоризация на туристически обекти (ЕККТО);
3. Експертна комисия по сертификация на туристически обекти (ЕКСТО);
4. Експертна комисия по сертификация на ски училища (ЕКССУ).“;
5. Комисия за определяне степента на сложност на ски пистите по чл. 152, ал. 2, т. 1 и безопасността на ски пистите.

МОТИВИ

Прецедент спрямо Европейската правна практика по отношение на дейностите по регистрация и сертификация.

Категоризацията на местата за настаняване е дейност на общинско ниво, респ., сертификацията и категоризацията на ски пистите – на съответната браншова организация, и никоя от тях не се регулира от централния правоприлагащ държавен орган.

• НАЦИОНАЛНИ КУРОРТИ

По повод обявено намерение на МТ за изваждане на националните курорти от обхвата на Закона за защита от шума на околната среда АБТТА внася следното

ПРЕДЛОЖЕНИЕ по § 25, ЧЛ. 566

Създава се нова алинея

(3) Националните курорти отговарят на всички приложими изисквания на Закона за туризма и други свързани нормативни актове

МОТИВИ

Освен, че представлява разграничаващо правно отношение спрямо различните групи юридически лица при осъществяване на тяхната стопанска дейност, обособяването на специален статут на националните курорти по отношение изискванията на ЗЗШОС ще се отрази неблагоприятно върху развитието на по-висококатегорийни и финансово значими сегменти на националното туристическото предлагане.

• НАЦИОНАЛЕН ТУРИСТИЧЕСКИ РЕГИСТЪР

ПРЕДЛОЖЕНИЕ по § 57

Да отпадне допълнението в чл. 165, ал. 1 „както и Националния регистър на туристическите атракции, фестивали и събития»

Алтернативно, Регистърът да не включва обектите на материално и нематериално културно-историческо наследство.

МОТИВИ

Смесването на обекти, създадени за развлечение и такива, които представляват културно историческо наследство е в неприемливо противоречие с концепцията за устойчиво и отговорно туристическо развитие, и създава предпоставки за „узаконяване“ на бутафоризацията и загубата на автентичност.

• КОНТРОЛ

ПРЕДЛОЖЕНИЕ по § 62, 64, 65

Да отпадат тектовете, свързани с прехвърляне на функциите на държавния контрол по прилагане на националното законодателство за защита на потребителите на туристически услуги от Комисия за защита на потребителите към Министерство на туризма.

МОТИВИ

Съвместяване на регулаторните функции с контролните правомощия в един и същи държавен орган намалява прозрачността в действията на контролната институция, създава предпоставки за въздействие от страна отделни икономически субекти върху държавната политика и нарушава връзката между контрола върху предоставяните туристически услуги и комплексната защита на потребителските интереси.

• ТУРИСТИЧЕСКИ СДРУЖЕНИЯ

Съгласно отделно внесена позиция на АБТТА, Ваш вх № Т-92-00-609/05.07.2018

• АДМИНИСТРАТИВНОНАКАЗАТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

АБТТА потвърждава своята позиция, че действащата нормативна уредба и новите предложения за промени в Глава *Административнонаказателни разпоредби* налага дублирани или несъразмерни санкции за неизпълнение на второстепенни задължения или допълнителни изисквания, които са без отношение към качеството и сигурността на туристическия продукт и които нямат превантивен ефект върху сивата икономика, и на практика възпрепятстват осъществяването на туристически бизнес и внася следните

ПРЕДЛОЖЕНИЯ

- Да отпадне Чл. 183:

~~(1) На туроператор или туристически агент, който извършва туристическа дейност в помещение, което не отговаря на изискванията по този закон, се налага имуществена санкция в размер 500 лв.~~

~~(2) За повторно нарушение имуществената санкция е в размер 1000 лв.~~

~~(3) Не е налице нарушение по ал. 1, в случай че лицето е получило удостоверение за регистрация за извършване на съответната дейност само по електронен път.~~

Аргумент

В условията на бързо растящ дял на онлайн продажбите, регулацията е дискриминационна и не допринася с нищо за по-добра защита на потребителя.

- Да отпадне Чл. 184:

~~(1) В случай че се извършва туроператорска дейност от лице с функции за управление на дейността, което не отговаря на изискванията на този закон за образование, стаж и езикова квалификация, на туроператора се налага имуществена санкция в размер 500 лв.~~

~~2) За повторно нарушение имуществената санкция е в размер 1000 лв.~~

Аргумент

Подобни ограничения към туроператорския бизнес, който се счита за свободен бизнес, няма аналог в ЕС. Професионалната квалификация на персонала е въпрос на вътрешно фирмена политика, а за качеството на туроператорската услуга единствен измерител може да бъде пазарът.

- Да отпадне чл. 185:

~~На туроператор или туристически агент, който не постави удостоверението си за регистрация на видно място в туристическия обект, се налага имуществена санкция в размер 2000 лв.~~

Аргумент

В условията на онлайн търговията няма никакво значение дали удостоверението на ТО е поставено на видно място, тъй като клиентите никога не посещават въпросния офис. Информацията следва да е налична в Туроператорски регистър на независим източник (министерство на туризма), достъпна онлайн и да се актуализира ежеседмично. При наличие на несъответствие, санкцията да се налага на застрахователя, не подал навременно сигнал за изтекла застраховка или към служебното лице в МТ, отговорно за актуализацията на информацията.

- Чл 186 да отпадне.

~~Чл. 186. (1) (Изм. — ДВ, бр. 37 от 2018 г., в сила от 4.05.2018 г.) На туроператор или туристически агент, който при осъществяване на своята дейност сключи договор с лице, което няма право да извършва туроператорска или туристическа агентска дейност, с лице, извършващо туристическа дейност в некатегоризиран или несертифициран туристически обект, с нелицензиран превозвач или застраховател, с екскурзоводи, планински водачи и ски учители, се налага имуществена санкция в размер 2000 лв.~~

Аргумент

Санкцията следва да се прилага спрямо доставчика на нерегламентираната услуга, не на нейния ползвател. Алтернативно, по аналогия, на същата санкция трябва бъдат подложени гостите на хотел, а не самия хотел, който извършва туристическа дейност, без да е категоризиран.

Освен, че възпрепятства икономическата дейност на туроператора, респ. на туристическия агент, които не биха могли да проверят наличието на изискуемата регистрация на дадено

средство за настаняване в Гърция, Италия, Дания и т.н., регулацията поставя всякакви форми на алтернативен и специализиран туризъм извън закона поради произтичащата необходимост от специфични квалификации на водача/екскурзовода.

- Да отпаднат чл.187-193

~~Чл. 187. На туроператор, който не издаде или не предостави туристически ваучер на туриста, се налага имуществена санкция в размер от 1000 до 2000 лв.–~~

~~Чл. 188. На туристически агент, който не предостави туристически ваучер на туриста, се налага имуществена санкция в размер 1000 лв.–~~

~~Чл. 189. На туристически агент, който издаде собствен туристически ваучер, се налага имуществена санкция в размер 5000 лв.–~~

~~Чл. 190. На туроператор, който издаде или предостави туристически ваучер, несъдържащ всички задължителни реквизити, се налага имуществена санкция в размер от 500 до 1000 лв.–~~

~~Чл. 191. На туристически агент, който не издаде или не предостави резервационна бланка на туриста, се налага имуществена санкция в размер от 250 до 500 лв.–~~

~~Чл. 192. На туристически агент, който издаде или предостави резервационна бланка, несъдържаща всички задължителни реквизити, се налага имуществена санкция в размер от 100 до 300 лв.–~~

~~Чл. 193. (Изм. – ДВ, бр. 37 от 2018 г., в сила от 1.07.2018 г.) (1) На туроператор или туристически агент, който не изпълни задължението по чл. 79, ал. 5 и 6, се налага имуществена санкция в размер от 5000 до 10 000 лв.–~~

~~(2) При повторно нарушение се налага имуществена санкция в двоен размер.–~~

Аргумент

За разлика от ваучера за храна, подарък и пр., туристическият ваучер НЕ е ценна книга, т.к. клиентът плаща, не да получи ваучер, а конкретна туристическа услуга.

Сам по себе си ваучерът не е доказателство, че туроператорът е платил на доставчика и още по-малко, че потребителят ще получи описаните в него услуги, и предоставя единствено конкретна практическа информация непосредствено преди пътуването.

Пак в условията на интернет търговията потребителят все в по-голяма степен получава туристическата си услуга (билет, настаняване и пр.) само срещу представяне на документ за легитимация.

- Да отпадне чл.195

~~(1) За нарушение на разпоредбата на чл. 87, ал. 1 и за неизпълнение на задълженията по чл. 87, ал. 5 за уведомяване на пътуващия за увеличение на цената на туристическото пътуване на туроператора се налага имуществена санкция в размер от 500 до 3000 лв. за всеки отделен случай.–~~

~~(2) При повторно нарушение се налага имуществена санкция в двоен размер.–~~

Аргумент

Туроператорът е в правото си да НЕ иска от клиента да доплаща при увеличение на цената на пакета, независимо че може да има основание за това. И в този смисъл не е длъжен да го уведомява.

От своя страна, клиентът е в правото си да не заплаща за такова увеличение на цената, ако не уведомен в законния срок.

- Чл. 203 и 204 да придобият следната редакция:

- Чл. 203. (1) (Изм. – ДВ, бр. 9 от 2015 г., в сила от 3.02.2015 г., предишен текст на чл. 203, изм. и доп., бр. 37 от 2018 г., в сила от 1.07.2018 г.) На туроператор или търговец, улесняващ предоставянето на свързани туристически услуги, който не представи на министъра на туризма копие на договора за застраховка по чл. 97, ал. 1 и ал. 2 в сроковете по чл. 98, се налага имуществена санкция в размер 1000 лв.

(2) (Нова – ДВ, бр. 37 от 2018 г., в сила от 1.07.2018 г.) При повторно нарушение се налага имуществена санкция в двоен размер.

- Чл. 203а. (Нов – ДВ, бр. 37 от 2018 г., в сила от 1.07.2018 г.) (1) На туроператор или търговец, улесняващ предоставянето на свързани туристически услуги, който не изпълни задължението по чл. 98а, се налага имуществена санкция в размер 1000 лв. (2) При повторно нарушение се налага имуществена санкция в двоен размер.

- Чл. 204. (1) (Изм. – ДВ, бр. 9 от 2015 г., в сила от 3.02.2015 г., изм. и доп., бр. 37 от 2018 г., в сила от 1.07.2018 г.) На туроператор или търговец, улесняващ предоставянето на свързани туристически услуги, който не уведоми писмено застрахователя с копие до министъра на туризма при настъпване на застрахователното събитие, се налага имуществена санкция в размер 3000 лв. (2) (Изм. – ДВ, бр. 9 от 2015 г., в сила от 3.02.2015 г., изм. и доп., бр. 37 от 2018 г., в сила от 1.07.2018 г.) На туроператор или търговец, улесняващ предоставянето на свързани туристически услуги, който при на застрахователното събитие, не предостави на застрахователя с копие до министъра на туризма писмена информация за контрагентите и доставчиците си или не му оказва необходимото съдействие, се налага имуществена санкция в размер 2000 лв. (3) (Нова – ДВ, бр. 37 от 2018 г., в сила от 1.07.2018 г.) При повторно нарушение по ал. 1 или 2 се налага имуществена санкция

Аргумент

Туроператорът има сключва задължителен договор за застраховка, която покрива както пакетите, така и свързаните услуги.

В заключение, АБТТА използва случая на настоящото становище, за да изрази принципно несъгласие с използвания при настоящата законодателна инициатива похват за съществени регулации Законът да се позовава на бъдещи, неподлежащи на обществено обсъждане подзаконовни актове и потвърждава своята принципна позиция, че поднормативната уредба на Закона за туризма трябва само да детайлизира отношения, които вече са уредени в Закона и чието прецизиране не изисква експертната и партньорството на заинтересования бизнес.

С уважение

Байко Байков
Председател УС

